

Voordracht dodenherdenking 4 Mei 2016 in de van Blankensteinstraat te Heenvliet.

Vorig jaar toen we hier in de van Blankenstein straat bij deze "Stolpersteine" een dodenherdenking hielden heeft Philip het verhaal verteld van zomaar een echtpaar uit Heenvliet . Salomon en Elisabeth van Blankenstein en Rachel Goudsmit de vrouw waarvoor Salomon en Elizabeth zorgden . Zij vormen het verhaal achter deze 3 herinneringsstenen. Op deze plek wil ik graag een verhaal vertellen over Otto Frank, een Duits Joodse veteraan uit de eerste wereldoorlog.

Tussen 1881 en 1914 ontvluchten miljoenen Joden Rusland. Het geweld tegen Joden in het tsaristische Rusland zorgen voor duizenden Joodse slachtoffers, honderdduizenden worden dakloos en veel joden gaan voor het geweld op de vlucht. Zij proberen een nieuwe toekomst op te bouwen in de Verenigde Staten en in de landen van West – Europa, waaronder ook Duitsland waar honderd duizenden Joden een nieuw thuis vinden.

In de hete zomer van 1914 breekt de Grote Oorlog uit en in Duitsland nemen ongeveer honderdduizend Joden dienst in het keizerlijke Leger om voor hun "Heimat" te gaan vechten . Ja ze waren Joods maar bovenal voelden zij zich Duitser en daar waren de meesten trots op .Ongeveer 31000 Duitse Joden komen gedecoreerd uit deze oorlog, 20.000 Joden worden bevorderd waarvan meer dan 3000 tot officier. Ruim 12.000 Duitse soldaten van Joodse komaf vonden een laatste rustplaats op een van de vele oorlogsbegraafplaatsen langs de frontlinies van 1914-1918.

Ook Otto Frank is zo iemand. Duitser met een Joods geloof. Hij en zijn familie wonen in Frankfurt am Main. Ook Otto en zijn broers worden in 1914 opgeroepen om in dienst te treden van het Duitse leger. Zijn moeder en zus Leni werken in deze periode als vrijwilligsters in een militair hospitaal. Otto en zijn broers Robert en Herbert overleven 4 jaar lang de gruwelen van de loopgravenoorlog aan het Westfront in Vlaanderen en Frankrijk. Otto en zijn familie hadden hun plicht voor Duitsland vervuld. Wat kon hun nou nog gebeuren !

In 1925 trouwt Otto met Edith Holländer. Otto en Edith blijven in Frankfurt am Main wonen . Hier wordt op 16 Februari 1926 hun dochter Margot geboren. Hun tweede dochter Anne Frank wordt op 12 Juni 1929 geboren.

In het Interbellum verandert Duitsland compleet. Ondanks alle inspanningen en offers van de Duits-Joodse gemeenschap tijdens de eerste wereldoorlog kunnen deze niet voorkomen dat de rassenhaat en het antisemitisme in Duitsland alleen maar toeneemt. Uiteindelijk ontkomen zelfs de Joodse veteranen uit de eerste wereldoorlog niet aan de deportaties naar Auschwitz.

Als de Nazi's aan de macht komen , komt er een enorme vluchtelingenstroom uit Duitsland op gang, Honderdduizenden Joden vluchten weg en naar schatting 30.000 Joden komen naar Nederland.

Otto,Edith,Margot en Anne voelen zich als volbloed Joden want zo worden ze inmiddels al aangeduid, niet meer veilig in Duitsland. Zij vluchten en gaan naar Amsterdam waar Otto zijn bedrijf opzet. Hier pikt het gezin Frank het dagelijks leven weer op. Helaas komt aan hun veilige leven een einde als de Duitsers Nederland bezetten en de Joden systematisch vervolgd en opgepakt worden en uiteindelijk terecht komen in de werk- en vernietigingskampen.

Op 6 Juli 1942 duikt het gezin Frank onder in het achterhuis van het bedrijf Opetka waarvan Otto Frank voor de oorlog directeur was .

Hier duiken ze meer dan 2 jaar onder samen met Fritz Pfeffer, Hermann van Pels, Auguste van Pels-Röttgen en Peter van Pels. Zij allen worden verraden en op 4 Augustus 1944 opgepakt en via kamp Westerbork afgevoerd naar Auschwitz. Uiteindelijk overleven 7onderduikers van het achterhuis, de gruwelen van Auschwitz-Birkenau, Bergen-Belsen , Mauthausen en Neuengamme, niet.

Alleen Otto Frank overleeft Auschwitz en in 1947 publiceert hij de dagboeken van zijn dochter Anne . De dagboeken die nog een van de weinige tastbare herinneringen aan zijn gezin vormen. Inmiddels is Anne Frank nu over de hele wereld bekend en het symbool geworden van de Jodenvervolgung.

Nee, vluchten kon de familie Frank niet meer , schuilen konden ze nog wel, dit deden ze heel dicht bij elkaar in het achterhuis aan de Prinsengracht in Amsterdam .

Februari vorig jaar zijn er op het Merwedeplein 37 in Amsterdam vier "Stolpersteine" aangebracht ter herinnering aan Otto, Edith, Margot en Anne Frank. Dit was de laatste officiële woonplek van de familie Frank. Dit was een initiatief van de Gretel Bergmann Schule uit Hamburg.

Eric Barendregt

Gebruikte informatie komt uit de volgende bronnen:

Krieg/ Ieper het Martyrium van 1914-1918 door Duitse ogen. Auteur Richard Heijster.

www.annefrank.org

Anne Frank in kamp Westerbork/ de weken na het dagboek. Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

